

Resumé af oplæg til trepartsmøde

4. maj 2009

Arbejdsmarkedskommissionen fremlægger til august 2009 sine samlede anbefalinger til reformer af det danske arbejdsmarked. Kommissionens opgave er at komme med forslag, der kan øge danskernes samlede arbejdsindsats, således at de offentlige finanser forbedres varigt med mindst 14 mia. kr. årligt.

Den øgede arbejdsindsats er nødvendig for fortsat at kunne finansiere velfærdssamfundet, uden at det fremover bliver nødvendigt enten at hæve skatterne eller at reducere de offentlige udgifter.

I diskussionsoplægget til trepartsmødet den 7. maj 2009 præsenterer kommissionen sine foreløbige overvejelser indenfor i alt 8 temaer. Heraf er de 4 temaer nye:

- Arbejdsevne og rummelighed
- Styring af den kommunale beskæftigelsesindsats
- Tidligere færdiggørelse af uddannelse
- Mulighed for højere arbejdstid

mens de resterende 4 temaer også blev behandlet i Arbejdsmarkedskommissionens delrapport fra efteråret 2008:

- Et tidssvarende dagpengesystem
- Den aktive beskæftigelsespolitik
- Udenlandsk arbejdskraft
- Frivillig tilbagetrækning på efterløn

I diskussionsoplægget fremlægger kommissionen for første gang sine overvejelser om *personer med nedsat arbejdsevne og arbejdsmarkedets rummelighed*. Det er kommissionens mål at bidrage til, at indsatsen på området i større grad understøtter mulighederne for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Den nuværende indsats er ikke god nok til at forhindre, at mennesker med forbigående lidelser ender på førtidspension. Arbejdsmarkedskommissionen vil derfor foreslå et nyt *udviklingsforløb*. Udviklingsforløbet skal ikke erstatte, men forebygge førtidspension. Målgruppen er dem, som i en længere periode hverken kan arbejde, deltage i ordinær uddannelse eller deltage i en beskæftigelsesrettet indsats, men hvor der alligevel er mulighed for, at de på et tidspunkt kan opnå en bedre arbejdsevne og komme i arbejde.

Udviklingsforløbet skal indrettes afhængigt af den enkeltes situation. Et centralt led skal være en fast kontaktperson, der følger borgeren igennem forløbet og sikrer, at indsatsen koordineres effektivt på tværs af beskæftigelses-, social- og sundhedsområdet.

Samtidig ønsker kommissionen at give den enkelte bedre muligheder for og tilskyndelse til at forbedre sin arbejdsevne.

Som led heri overvejer Kommissionen en omlægning af *fleksjobordningen*, hvor løntilskudskronerne målrettes personer med begrænset arbejdsevne og lav løn. Omlægningen vil styrke muligheden for, at personer, der (i starten) kun kan arbejde ganske få timer om ugen, kan benytte fleksjobordningen. Hvis arbejdsevnen forbedres, kan den fleksjobansatte aftale en højere arbejdstid eller nye (mere krævende) arbejdsopgaver med sin arbejdsgiver og derved opnå en indkomstfremgang.

Det er ikke kommissionens forventning, at forslagene om arbejdsevne og rummelighed vil indebære en væsentlig styrkelse af de offentlige finanser – det største bidrag hertil må komme fra øget beskæftigelse blandt personer, der er tættere på arbejdsmarkedet.

Reformer af *dagpengesystemet og efterlønsordningen* – som foreslået i kommissionens delrapport fra september 2008 – er derfor vanskelige at komme udenom, hvis den finanspolitiske holdbarhed skal sikres gennem øget beskæftigelse. Kommissionen vil derfor også i den endelige rapport stille forslag om disse emner.

Et væsentligt bidrag til højere beskæftigelse og styrkede offentlige finanser kan også komme fra, at danske unge – der er blandt dem, der bliver senest færdige med deres uddannelse – *fuldfører deres uddannelse tidligere*. Det kan bl.a. ske ved i højere grad at belønne tidlig studiestart og hurtig studie gennemførelse.

Siden efteråret 2008 er der sket et væsentligt skift i *konjunktursituationen*, som har flyttet det aktuelle politiske fokus fra problemer med arbejdskraftmangel til problemer med stigende ledighed. Den stigende ledighed fjerner imidlertid ikke behovet for at gennemføre reformer, der styrker de offentlige finanser på lang sigt. Tværtimod risikerer lavkonjunktoren snarere at svække finanspolitikens holdbarhed og dermed øge behovet for strukturreformer.

Stigningen i den registrerede ledighed betyder ikke, at et stort antal personer varigt forbliver arbejdsløse. Langt de fleste ledighedsberørte kommer også i den nuværende situation hurtigt ud af ledigheden igen. Derfor bør ledige ikke i større udstrækning tilbydes fx langvarige uddannelsesforløb eller langvarig arbejdsfordeling ud fra en (fejlagtig) betragtning om, at de alligevel ikke får job. Sådanne tiltag fører til lavere beskæftigelse, fordi mulighederne for at besætte ledige job svækkes.

Kommissionen vil kraftigt fraråde, at der med henvisning til lavkonjunktoren gennemføres tiltag, som – permanent eller i en periode – mindsker det effektive arbejdsudbud. Sådanne strukturforværende ændringer har uanset konjunkturerne en omkostning, fordi de offentlige finanser forringes. Dermed vil sådanne ændringer skærpe kravet til fremtidige reformer for at sikre finanspolitisk holdbarhed.